

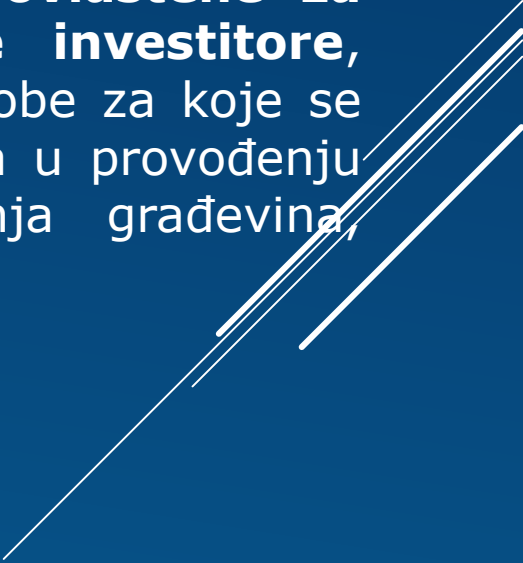
Nalazi Inspektorata rada u području zaštite na radu

Goran Beroš, dipl. ing. stroj.

Područje djelovanja - nadzor primjene propisa o zaštiti na radu

Inspektori rada u području zaštite na radu nadzirali su primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavaca i radnika u području zaštite na radu. Uz navedeno nadzirali su:

- propisane obveze u odnosu prema osobama koje nisu u radnom odnosu s poslodavcem, odnosno **volonterima**, osobama koje se nalaze **na stručnom osposobljavanju za rad, učenicima i studentima** na praktičnoj poduci, osobama koje rade u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere, kao i poslovnim suradnicima, **službenicima u tijelima državne uprave** korisnicima usluga i drugim osobama koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca.

- Posebno su nadzirali primjenu propisa koji se odnose na obveze poslodavca propisane za rad **maloljetnika, žena, trudnica, radnica koje su nedavno rodile, radnica koje doje dijete, invalida** i drugih osoba za koje su propisane posebne mjere zaštite.
  - Nadzirali su zakonitost rada osoba koje su **ovlaštene za obavljanje poslova zaštite na radu, te investitore, vlasnike građevina**, koncesionare i druge osobe za koje se izvode radovi, u izvršavanju propisanih obveza u provođenju mjera zaštite na radu tijekom projektiranja građevina, izgradnje, odnosno izvođenja radova.
-

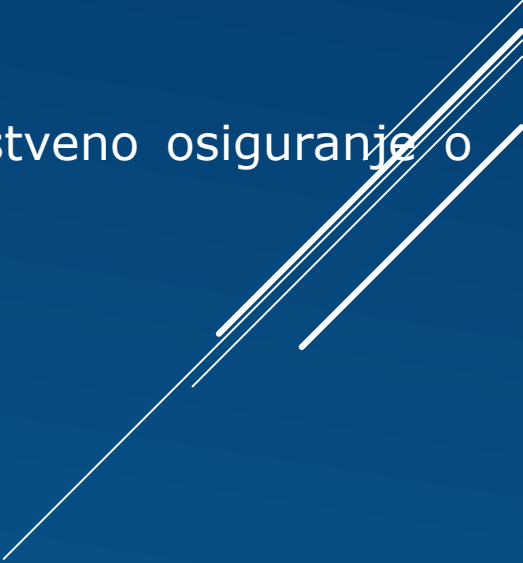
Iz nadležnosti inspektora rada izuzeta je **kućna posluga**, te su izuzeti oni **poslovi oružanih snaga, policije, poslovi zaštite i spašavanja, poslovi zaštite osoba i imovine, poslovi vatrogasaca i pirotehničara**, te drugi specifični poslovi kod kojih se zbog njihovih posebnosti i neizbježne proturječnosti s odredbama Zakona o zaštiti na radu (NN., br. 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18., dalje u tekstu: ZZR), ne mogu u cijelosti primijeniti opća načela prevencije.

Odredbe ZZR-a ne odnose se na obrtnika koji **obrt obavlja sam** kao niti na poslodavca kojeg zastupa jedna fizička osoba koja je ujedno i jedini radnik kod poslodavca, osim kada za njih obavljaju određene aktivnosti osobe na radu. Navedene osobe obvezne su primjenjivati ZZR kada zajedno s drugom osobom ili s više drugih osoba obavljaju radove na istom mjestu rada.

Težište aktivnosti inspektora rada u području zaštite na radu, u skladu s odredbama propisa i Programa rada za 2018., bilo je usmjereno na nadzore nad provedbom propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, a osobito nadzori:

- u povodu ozljede na prostoru poslodavca
- u povodu obavijesti poslodavca, ovlaštenika, povjerenika radnika za zaštitu na radu ili samog radnika o odbijanju rada zbog izravnog rizika za život i zdravlje uzrokovanog neprimjenom pravila zaštite na radu
- u području građenja
- u povodu podnesaka radnika, povjerenika radnika za zaštitu na radu, radničkog vijeća, sindikata i drugih pravnih i fizičkih osoba o uočenim nezakonitostima u području zaštite na radu

- u području šumarstva
  - u povodu obavijesti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje o utvrđenoj profesionalnoj bolesti i obavijesti ordinacije medicine rada o osnovanoj sumnji u profesionalnu bolest radnika
  - u povodu zahtjeva drugih tijela i zajednički inspekcijski nadzori
  - u području brodogradnje
  - u području prerađivačke industrije (bez brodogradnje)
  - u području poljoprivrede
-

- u području opskrbe električnom energijom, plinom i vodom
  - u području zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
  - u sklopu kampanje SLIC-EC „Zaštita na radu radnika zaposlenih putem agencija za privremeno zapošljavanje“
  - u povodu obavijesti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje o ozljedi na radu.
-

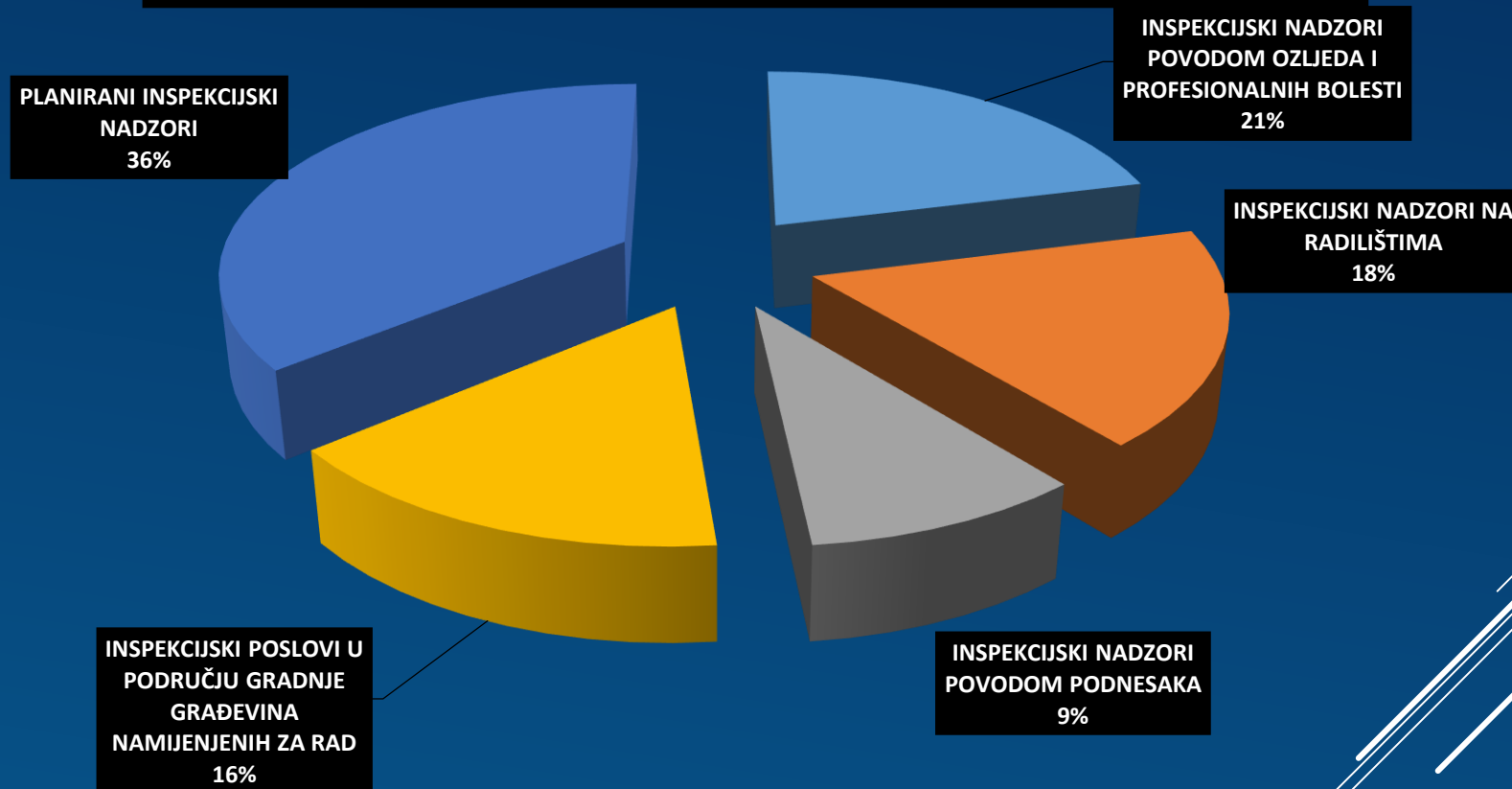
Osiguranici mirovinskog osiguranja na dan 31.1.2019.	Poslovni subjekti u 31.12.2018. (DZZS)	Broj inspektora rada u području ZNR
1.499.928	229.049	103

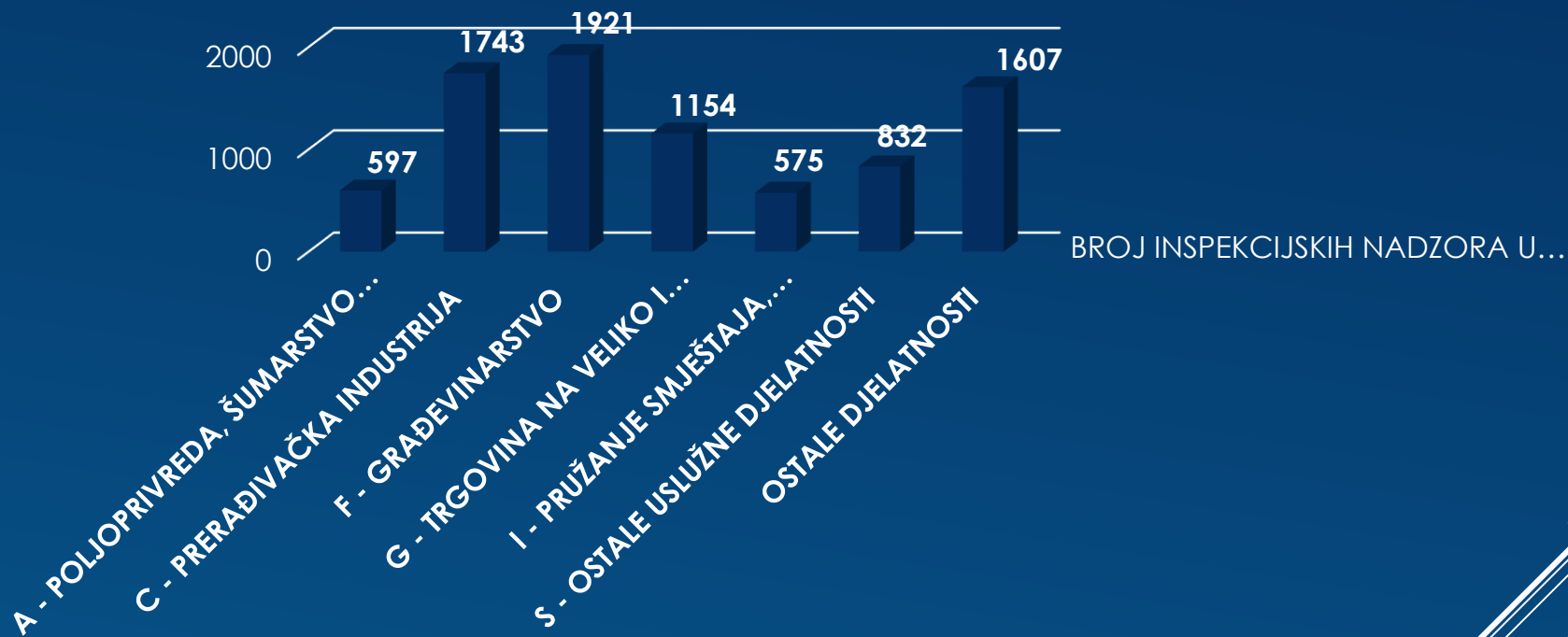
U području zaštite na radu, inspektori rada su tijekom 2018. obavili i okončali 8.430 inspekcijskih poslova, prema planiranim prioritetima, kako slijedi:

- 1.761 inspekcijski nadzor u povodu ozljeda osoba na prostoru poslodavca
- 16 inspekcijskih nadzora u povodu profesionalnih bolesti
- 1.517 inspekcijskih nadzora na gradilištima, šumarskim radilištima i radilištima u brodogradnji
- 788 inspekcijskih nadzora u povodu podnesaka i odbijanja rada radnika
- 1.688 inspekcijskih nadzora u ostalim rizičnim djelatnostima
- 1.352 inspekcijska nadzora u manje rizičnim djelatnostima
- 980 inspekcijskih poslova na izdavanju potvrda o usklađenosti glavnog projekta s propisima zaštite na radu
- 328 inspekcijskih poslova na tehničkim pregledima građevina.

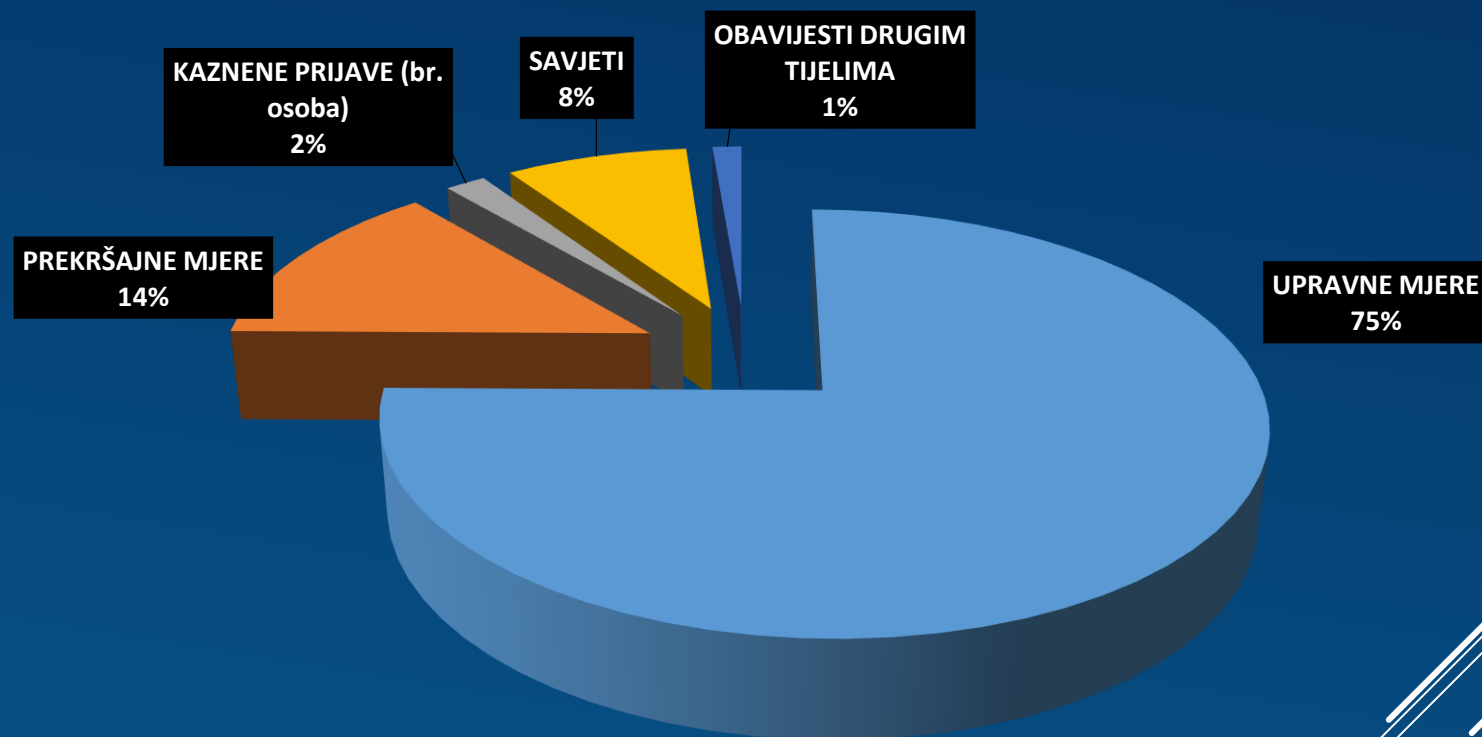
STRUKTURA OBAVLJENIH INSPEKCIJSKIH POSLOVA INSPEKTORA RADA U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU - 2018.

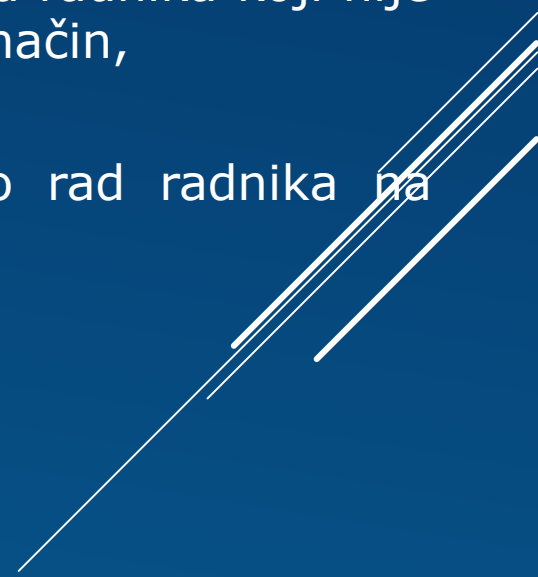
BROJ INSPEKCIJSKIH NADZORA U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU PREMA GRUPAMA DJELATNOSTI - 2018.

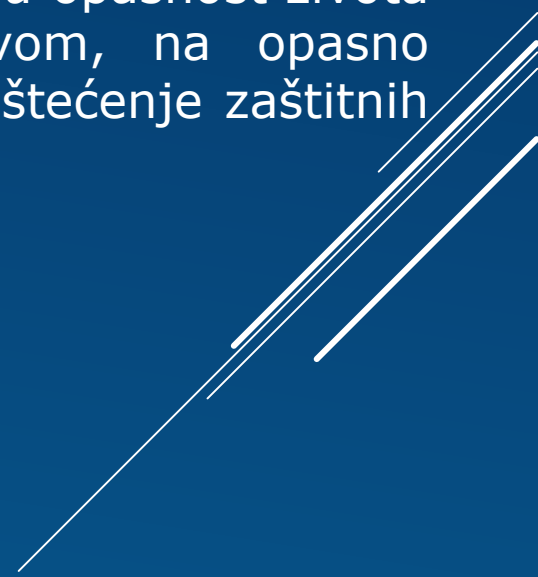
STRUKTURA PODUZETIH INSPEKCIJSKIH MJERA U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU - 2018.

Inspektori rada u području zaštite na radu najčešće su utvrđivali sljedeće nezakonitosti kod poslodavaca (redom prema učestalosti):

- u provedbi odredbi članka 41. ZZR-a, odnosno neispravnosti na sredstvu rada ili osobnoj zaštitnoj opremi na mjestu rada,
  - u provedbi odredbi članka 28. ZZR-a, odnosno rad radnika koji nije na propisani način osposobljen za rad na siguran način,
  - u provedbi odredbi članka 36. ZZR-a, odnosno rad radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada,
-

- u provedbi odredbi članka 42. ZZR-a, odnosno neredovito obavljanje pregleda i ispitivanja sredstava rada
- u provedbi odredbi članka 56. ZZR-a, odnosno neizvršavanje propisanih obveza organiziranja i osiguravanja pružanja prve pomoći radnicima i drugim osobama
- u provedbi odredbi članka 18. ZZR-a, odnosno poslodavac nije procijenio rizike prisutne prilikom obavljanja poslova na mjestu rada
- u provedbi odredbi članka 44. ZZR-a, odnosno provođenje radnih postupaka bez planiranja, pripreme i razrade tehnologije na način da se ne ugrožava život i zdravlje radnika, te dopuštanje pristupa na mjesta rada radnicima i osobama na radu koje nisu dobile odgovarajuće upute o specifičnim i povećanim rizicima

- u provedbi odredbi članka 45. ZZR-a, odnosno neprovođenje ispitivanja u radnom okolišu
  - u provedbi odredbi članka 65. ZZR-a, odnosno neizvršavanje obveze obavješćivanja Inspektorata rada o smrtnoj ili teškoj ozljedi.
  - Najviše kaznenih prijava u području zaštite na radu odnosilo se na kaznena djela protiv opće sigurnosti – dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom, na opasno izvođenje građevinskih radova i na uništenje ili oštećenje zaštitnih naprava na radu.
-

Najviše kazni na mjestu počinjenja prekršaja izrečeno je (redom prema učestalosti) jer poslodavac nije:

- procijenio rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, ili procjena rizika nije bila dostupna radniku na mjestu rada,
- odmah po nastanku smrtne ozljede i ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad, obavijestio tijelo nadležno za inspekcijski nadzor,
- osigurao da pristup mjestima rada na kojim se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu,
- provodio zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama.

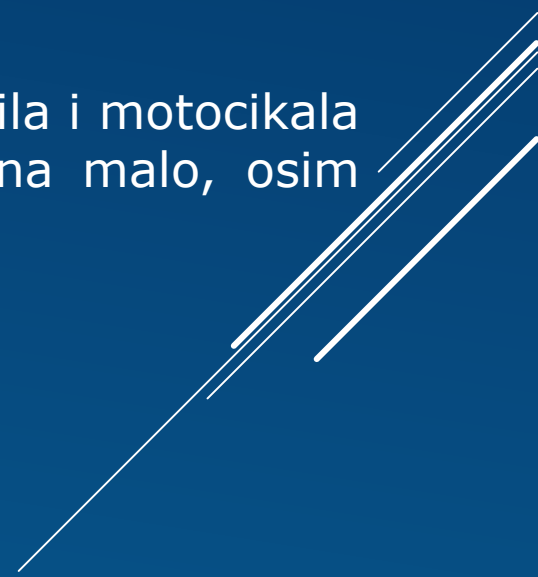

VAŽNE POJAVE U OBAVLJANJU INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da je u 2018. ukupno stradalo 1.775 (2017. - 1.935) osoba:

- 129 osoba lakše ozlijeđeno u razdoblju od 1. siječnja do 30. listopada 2018.
- 39 osoba ozlijeđeno, a da nisu zadržane na liječenju u zdravstvenoj ustanovi, u razdoblju od 1. studenog do 31. prosinca 2018.
- 1.504 osoba teže ozlijeđeno u razdoblju od 1. siječnja do 30. listopada 2018.
- 59 osoba ozlijeđeno i nakon pružanja hitne medicinske pomoći zadržane su na liječenju u zdravstvenoj ustanovi u razdoblju od 1. studenog do 31. prosinca 2018.
- 44 osoba poginulo je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018.

Najveći broj ozlijeđenih radnika i osoba na radu (*teže ozlijeđenih, zadržanih na bolničkom liječenju i poginulih*) bilo je na prostorima poslodavaca koji obavljaju djelatnost u područjima:

- Prerađivačka industrija (od svih prerađivačkih industrija, najviše, njih u području Prerada gotovih metalnih proizvoda i u području Proizvodnja prehrambenih proizvoda),
  - Građevinarstvo,
  - Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala (od čega najviše radnika u području Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima).
-

Od 44 poginule osobe na prostorima poslodavaca, 7 osoba nisu bile radnici ni osobe na radu (od toga dvoje djece), a 13 radnika umrlo je na prostorima poslodavaca od bolesti.

Preostale 24 poginule osobe bile su:

2 vlasnika obrta, jedan u djelatnosti „Pomoćne uslužne djelatnosti“ i jedan u djelatnosti „Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda“;

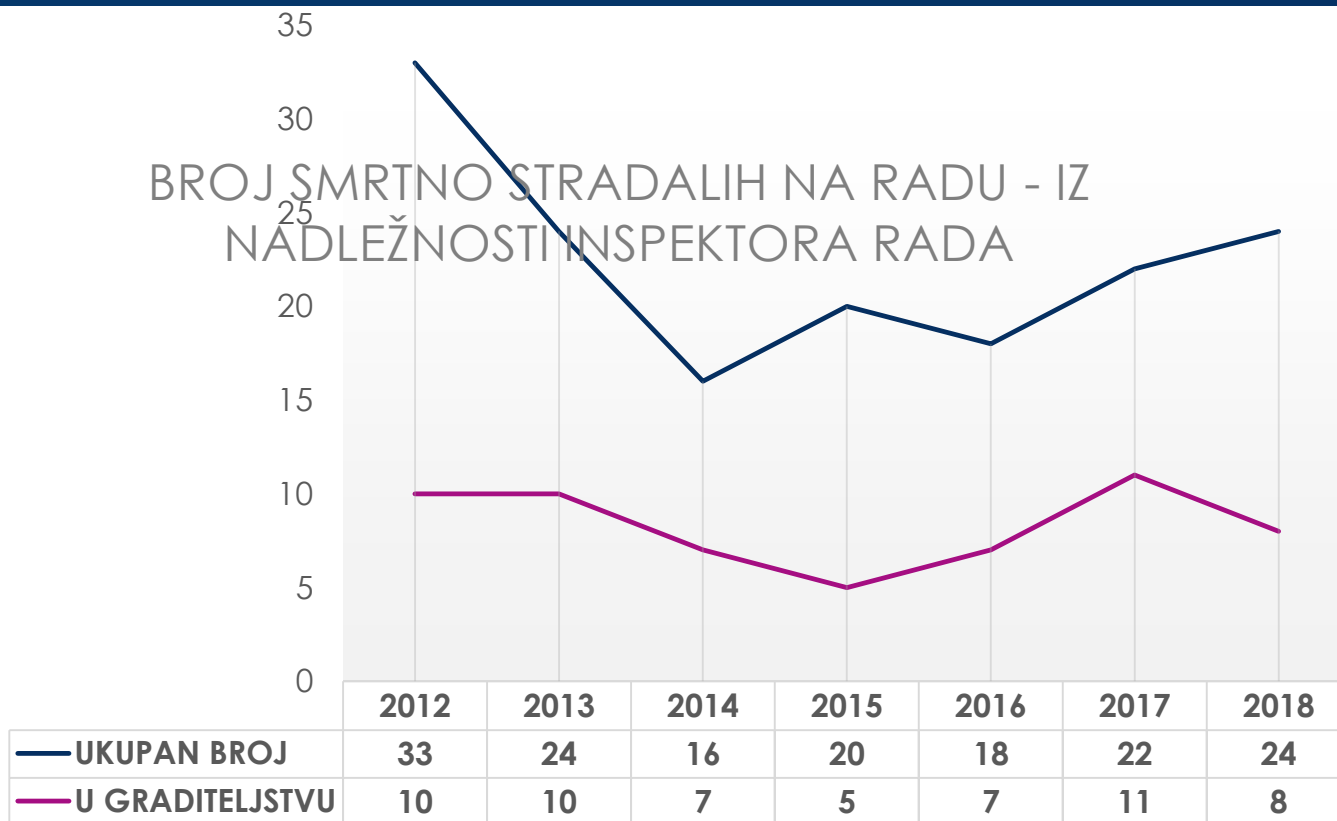
20 radnika;

2 radnika nisu imali zasnovan radni odnos na propisani način i to 1 stranac kod poslodavaca u djelatnosti „Gradnja zgrada“ i 1 u djelatnosti „Specijalizirane građevinske djelatnosti“.

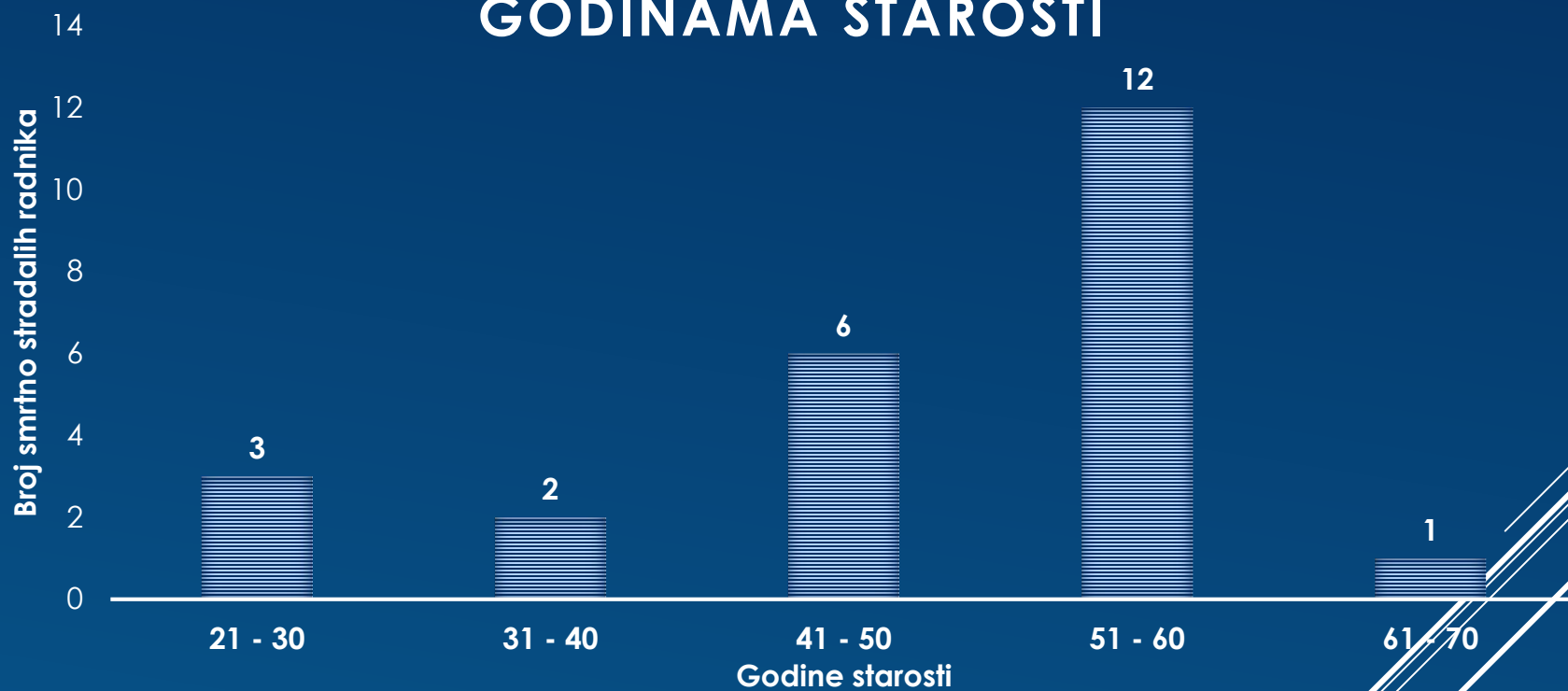
Od 24 poginula radnika:

- 8 je stradalo kod poslodavaca koji obavljaju djelatnost u području
– Građevinarstvo;
- 4 je stradalo kod poslodavaca koji obavljaju djelatnost u području
- Šumarstvo i sječa drva;
- 3 je stradalo kod poslodavaca koji obavljaju djelatnost u području
– Proizvodnja metalnih gotovih proizvoda;
- 3 je stradalo kod poslodavaca koji obavljaju djelatnost u području
– Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom;
- 2 su stradala kod poslodavaca u djelatnosti – Prijevoz i skladištenje;
- po 1 radnik kod poslodavaca u djelatnostima Biljna i stočarska proizvodnja; Skupljanje, obrada i zbrinjavanje otpada; Pomoćne uslužne djelatnosti; Djelatnosti osiguranja.

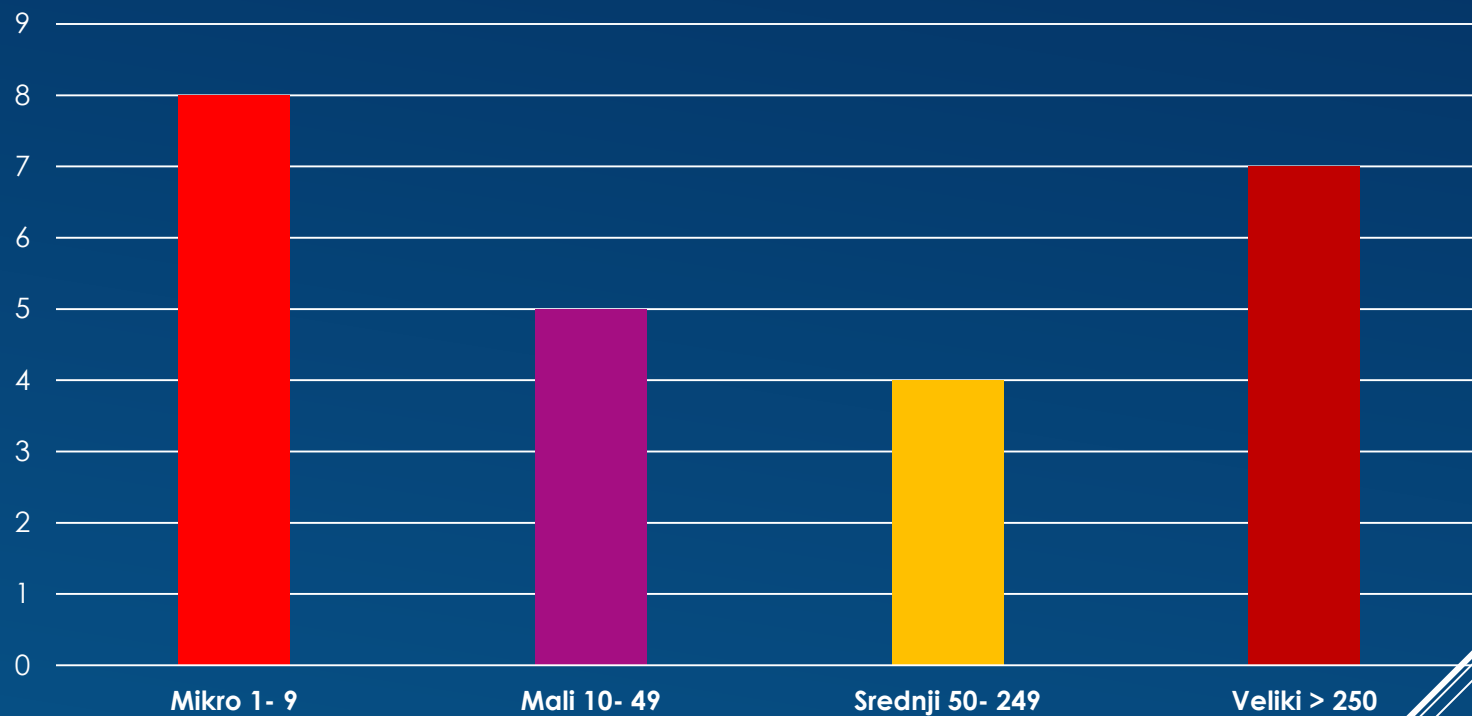
BROJ SMRTRNO STRADALIH NA RADU - IZ NADLEŽNOSTI INSPEKTORA RADA

SMRTNO STRADALI RADNICI U 2018. PREMA GODINAMA STAROSTI

BROJ SMRTNO STRADALIH RADNIKA 2018. PREMA VELIČINI POSLODAVCA

Tijekom 2018. su 32 radnika teško ozlijeđena u prostorijama ili na prostorima poslodavaca zbog akutnih ili kroničnih bolesti (860 – akutne i kronične bolesti); (posljedica poremećaja funkcije organa, uzimanje alkohola, fizički nedostaci, grčevi, vrtoglavice i dr.), a 13 od njih je umrlo.

OZLJEDE NA MJESTU RADA ZBOG AKUTNIH ILI KRONIČNIH BOLESTI

Očiti je trend rasta teško bolesnih radnika koji obavljaju poslove na mjestima rada i pri tome ugrožavaju sebe i druge radnike pa bi, u cilju poboljšanja stanja zaštite na radu, bilo nužno da Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Ministarstvo zdravstva pokušaju pronaći instrumente za smanjenje ovakvih pojava.

Zbog osiguranja zdravstvenog nadzora primjerenog rizicima za sigurnost i zdravlje na radu kojima je izložen radnik, poslodavac je obvezan radniku, jednom u pet godina, na njegov zahtjev osigurati zdravstveni pregled - SISTEMATSKI PREGLED.

Zdravstvena zaštita ostvaruje se suradnjom poslodavca, ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu i radnika s izabranim specijalistom medicine rada.

Zakon o Državnom inspektoratu
N.N., 115/18.

Stupio na snagu 1. travnja 2019.

Državni inspektorat je središnji državni ured.

Radom Državnog inspektorata upravlja **glavni državni inspektor** koji je državni dužnosnik.

Glavnog državnog inspektora imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Vlade na vrijeme od pet godina.

Glavni državni inspektor ima zamjenika kojeg na prijedlog glavnog državnog inspektora imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, na vrijeme od četiri godine, na temelju provedenog javnog natječaja.

Zamjenik glavnog državnog inspektora rukovodeći je državni službenik koji u slučaju spriječenosti ili odsutnosti zamjenjuje glavnog državnog inspektora.

Glavni državni inspektor ima pomoćnike koje raspoređuje glavni državni inspektor.

Pomoćnik glavnog državnog inspektora rukovodeći je državni službenik koji koordinira inspekcijskim poslovima u odgovarajućim srodnim upravnim područjima, a za svoj rad odgovoran je glavnom državnom inspektoru.

Glavni državni inspektor ujedno upravlja i središnjim uredom.

Radom sektora upravljaju načelnici sektora.

Radom područnih ureda upravljaju pročelnici.

Radom službi upravljaju voditelji službi.

Radom odjela upravljaju voditelji odjela.

Radom ispostava područnog ureda upravljaju voditelji ispostave.

Državni inspektorat

tržišna

sanitarna

veterinarska

poljoprivredna

lovna

šumarska

fitosanitarna

turistička

rudarska

insp. opreme pod tlakom

energetska

insp. gospodarenja otrovnim kemikalijama

insp. rada

građevinska

insp. zaštite okoliša

insp. zaštite prirode

vodopravna

HVALA NA POZORNOSTI!

